

ЗМІСТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Бересток Б.П.,
аспірант кафедри адміністративного, господарського права
та фінансово-економічної безпеки юридичного факультету
Сумський державний університет

У даній статті розкрито одну з найбільш актуальних теоретичних проблем адміністративного права стосовно питання змісту адміністративно-правового статусу Національної гвардії України. Зазначено законодавчо закріплене поняття Національної гвардії України, поняття її основоположної функції – правоохоронної. У процесі окреслення змісту правового статусу розглянуто його основний елемент – компетенцію, в тому числі повноваження, а також права та обов'язки Національної гвардії України. Значну увагу приділено розмежуванню понять «завдання» та «функції». Крім того, висвітлено такі важливі складові, як мета та відповідальність.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, Національна гвардія України, правоохоронна функція, компетенція, повноваження, завдання, функції, мета, відповідальність.

Бересток Б.П. / СОДЕРЖАНИЕ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСА НАЦИОНАЛЬНОЙ ГВАРДИИ УКРАИНЫ / Сумской государственной университет, Украина

В данной статье раскрыта одна из наиболее актуальных теоретических проблем административного права относительно содержания административно-правового статуса Национальной гвардии Украины. Указано законодательно закрепленное понятие Национальной гвардии Украины, понятие ее основополагающей функции – правоохранительной. В процессе определения содержания правового статуса рассмотрен его основной элемент – компетенция, в том числе полномочия, а также права и обязанности Национальной гвардии Украины. Значительное внимание уделено разграничению понятий «задачи» и «функции». Кроме того, освещены такие важные составляющие, как цель и ответственность.

Ключевые слова: административно-правовой статус, Национальная гвардия Украины, правоохранительная функция, компетенция, полномочия, задачи, функции, цели, ответственность.

Berestok B.P. / THE CONTENT OF THE ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE / Sumy State University, Ukraine

Due to the political, economic and ideological changes, the development of the law enforcement has gained the great value. The country needs both socially directed state authorities and corresponding reforms. This article reveals one of the most urgent theoretical issues of the administrative law concerning the content of the administrative and legal status of the National Guard of Ukraine, the authority, which should be created and then improved to become the first step on the way to the new democratic state. In this article we mentioned the legislative essence of the National Guard of Ukraine, the expediency to regard this as the separate military unit of the executive authorities, the essence of its basic function, namely the law enforcement, considered to be complex, overall and priority direction of the state policy and oriented not only to provide the supremacy of the law and the priority of the human rights, labor protection and legal relations, but also to protect the foundations of the constitutional system, such as rights, freedom and legal interests of human and citizen, legal and public order. We also enlisted the other basic functions. Defining the essence of the status and the legal status, we dealt with the basic element of the latter, the competence, namely its essential constituents, such as rights and duties, connected with the governing and participation in the governmental power relations, for instance, the right to issue some formal notes; the jurisdiction and legal consolidation of some objects, items and cases, affected by the governmental power. It should be pointed out that the basic constituent of the competence is expressed by the governmental power, represented by the summary of rights and duties of the National Guard of Ukraine. Great attention was paid to the responsibility and distinguishing of such terms as "task" and "function". Besides, we also highlighted a very important constituent, such as the purpose of the activity of the National Guard of Ukraine, directed to complete the tasks as for the protection and security of life, rights, freedom and legal interests of the citizens, society and state from the criminal and other unlawful offences, the enforcement of public order and maintenance of public security, and also the cooperation with the law-enforcement agencies to provide the state security and protection of the state boundary, to repress the terrorist activity, the activity of the illegal military or armed units (groups), terrorist organizations, organized groupings and criminal organizations.

Key words: administrative and legal status, the National Guard of Ukraine, law enforcement, competence, governmental power, tasks, functions, purpose, responsibility.

На сьогодні Україна розвивається відповідно до конституційно закріплених засад суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави. На цьому шляху важливим є забезпечення ефективної діяльності щодо охорони прав людини і громадянина. Проаналізувавши світову практику із цього питання, можна дійти висновку, що більшість країн світу приділяє значну увагу вдосконаленню діяльності правоохоронних органів як одному з найважливіших інститутів демократичного суспільства.

Актуальність даної теми полягає в тому, що в нашій державі на тлі економічних, політичних та ідеологічних перетворень проблематика охорони прав і свобод набуває особливої нагальності як у науковому, так і в практичному аспекті. Першочерговою виступає потреба створення ефективної правоохоронної системи, яка відповідає б міжнародним стандартам, враховувала б останні здобутки юридичної науки [6, с. 7]. О. М. Резнік стверджує, що саме існування системи правоохоронних органів у державі є беззаперечною вимогою суспільної та державної безпеки, підтримання правопорядку, забезпечення нормального

взаємозв'язку між різними суспільними та державними утвореннями, що в результаті дає підстави констатувати особливу важливість цієї системи [17, с. 52].

Стара система влади виявилась неспроможною забезпечити громадський порядок та безпеку життя людей на належному рівні. Нова ж влада має намір реформувати та реорганізувати правоохоронну систему України, зокрема систему Міністерства внутрішніх справ України. Першим кроком стало відновлення Національної гвардії України.

Метою статті є розкриття змісту адміністративно-правового статусу Національної гвардії України як органу виконавчої влади, що дозволить виокремити його з ряду інших державних органів.

Перш за все варто почати з поняття Національної гвардії України, закріпленого чинним законодавством. Національна гвардія України є військовим формуванням з правоохоронними функціями, що входить до системи Міністерства внутрішніх справ України і призначене для виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від

злочинних та інших протиправних посягань, охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, а також у взаємодії з правоохоронними органами – із забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій [5, с. 594]. Отже, враховуючи, що Міністерство внутрішніх справ України – це центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України, дане військове формування доцільно розглядати як окремий орган виконавчої влади.

Основоположною функцією Національної гвардії України є правоохоронна. За В. І. Осадчим, правоохоронна функція – це гарантування функціонування суспільних відносин, врегульованих правом [1, с. 71]. У свою чергу І. П. Лавринчук зазначає, що правоохоронна функція передбачає охорону кожного члена суспільства від несправедливого поводження з боку інших осіб [3, с. 98]. П. В. Онопенко вважає, що правоохоронними функціями держави є об'єктивно зумовлені її охоронними правовими потребами і сутнісні державної влади однорідні стійкі напрями її діяльності із задоволення цих потреб [2, с. 11].

Беручи до уваги вищевказані думки науковців, правоохоронну функцію варто розглядати як комплексний цілісний пріоритетний напрям державної політики, спрямований на забезпечення відповідно до засад верховенства права та пріоритету прав людини, охорони права і правовідносин, а також захисту основ конституційного ладу, у тому числі прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина, законності та правопорядку [4, с. 847].

Крім того, чинним законодавством передбачено й інші функції Національної гвардії України: захист конституційного ладу України, цілісності її території від спроб зміни їх насильницьким шляхом; охорона громадського порядку, забезпечення захисту та охорони життя, здоров'я, прав, свобод і законних інтересів громадян; участь у забезпеченні громадської безпеки та охороні громадського порядку під час проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій та інших масових заходів, що створюють небезпеку для життя та здоров'я громадян; забезпечення охорони органів державної влади, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, участь у здійсненні заходів державної охорони органів державної влади та посадових осіб; охорона ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання державної власності, важливих державних об'єктів, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України; участь у спеціальних операціях зі знешкодження озброєних злочинців, припинення діяльності не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (груп), організованих груп та злочинних організацій на території України, а також у заходах, пов'язаних із припиненням терористичної діяльності; участь у відновленні правопорядку у разі виникнення міжнаціональних і міжконфесійних конфліктів, розблокуванні або припиненні протиправних дій у разі захоплення важливих державних об'єктів або місцевостей, що загрожує безпеці громадян і порушує нормальну діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування; участь у підтриманні або відновленні правопорядку в районах виникнення особливо тяжких надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру (стихійного лиха, катастроф, особливо великих пожеж, застосування засобів ураження, пандемій, панзоотій тощо), що створюють загрозу життю та здоров'ю населення; й інші.

Доцільно також розкрити поняття «статус» та «правовий статус». Статус (лат. status) – правове становище (сукупність прав та обов'язків) фізичної або юридичної особи [7, с. 356].

Що ж стосується другого поняття, то, за А. М. Кулішем, питання правового статусу державного органу в юридичній літературі донедавна зводилося, головним чином, до визначення його компетенції, встановленого законодавством кола прав та обов'язків [8, с. 15], що не дає змоги повністю розкрити зміст поняття «правовий статус». Під правовим статусом державного органу, як правило, розуміють певну сукупність повноважень юридично-владного характеру, реалізація яких забезпечує виконання покладених на нього завдань [9, с. 34]. Але О. М. Бандурка застерігає, що таке визначення є досить вузьким, воно не охоплює значної частини питань організації і діяльності державних органів, які визначають їх правовий стан або статус (ці два поняття часто ототожнюються, розглядаються як синоніми) [10, с. 93]. Найбільш обґрунтованою є позиція тих авторів, які розглядають правовий статус суб'єктів права через їхню правосуб'єктність, тобто включають у правовий статус призначення органів, їх завдання, функції, компетенцію і повноваження, форми, методи та цілі діяльності [11, с. 13-21].

Основним елементом, безумовно, є компетенція. Однак однозначного та компромісного визначення цього поняття на даний час немає. Підтвердженням цього є багатоманітність наукових думок щодо зазначеного питання. Так, Д. Бахрах вважає компетенцію «основною частиною правового статусу, яка складається із сукупності владних повноважень відносно певних предметів відання». Зміст компетенції він поділяє на дві складові: перший елемент – обов'язки та права, пов'язані зі здійсненням влади, участю у владних відносинах, у тому числі і право видавати певні акти. Другий елемент – підвідомчість, правове закріплення кола об'єктів, предметів, справ, на які поширюються владні повноваження [14, с. 57]. У свою чергу А. Алюхін визначає компетенцію як систему повноважень цього органу щодо здійснення державної влади... вона містить у собі обов'язок і право виконувати визначені завдання та функції [15, с. 128]. Ю. Козлов виділяє базовий елемент компетенції – наявність визначеного обсягу юридично-владних повноважень [16, с. 74].

Таким чином, варто погодитися з тим, що основним складовим елементом компетенції є повноваження, які в цілому визначаються як сукупність прав та обов'язків. Однак під час дослідження визначення поняття «повноваження» виникає проблема ототожнення та розмежування повноваження як окремої правової категорії і сукупності інших прав та обов'язків. Загалом «компетенцію» доцільно визначати як сукупність повноважень відповідного органу (в нашому випадку – Національної гвардії України) для виконання покладених на нього завдань. Та все ж на сьогодні питання щодо визначення лишається відкритим та дискусійним.

Варто зазначити, що серед прав Національної гвардії України виділяють такі: затримувати та передавати працівникам міліції, адміністрації об'єктів, що охороняються Національною гвардією України, осіб, які порушили встановлений перепускний режим або вчинили напад на об'єкт, що охороняється Національною гвардією України; розблокувати або припинити протиправні дії у разі захоплення важливих об'єктів або місцевостей, що загрожує безпеці громадян і порушує нормальну діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування; проводити огляд транспортних засобів і вантажів на контрольно-пропускних пунктах об'єктів, що охороняються Національною гвардією України; безперешкодно використовувати в невідкладних випадках засоби електронного зв'язку центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, а засоби зв'язку, що належать фізичним особам, – за їхньою згодою, та інші.

Окрім того, Національна гвардія України зобов'язана: забезпечувати захист та охорону життя, прав, свобод і за-

конних інтересів громадян, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань; брати участь у забезпеченні громадської безпеки та охороні громадського порядку, в тому числі під час проведення зборів, мітингів, вуличних походів, демонстрацій, інших масових заходів, під час офіційних візитів та інших заходів за участю посадових осіб України та іноземних держав, щодо яких здійснюється державна охорона на території України; вживати заходів, спрямованих на запобігання, виявлення кримінальних (адміністративних) правопорушень; забезпечувати охорону об'єктів, що охороняються Національною гвардією України; забезпечувати охорону спеціальних вантажів, у тому числі ядерних матеріалів, під час їх перевезення територією України та інше.

Дискусія ведеться також щодо інших складових елементів адміністративно-правового статусу, до яких можна віднести мету, завдання, функції, а також відповідальність.

Метою діяльності Національної гвардії України є виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань, охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, а також взаємодія з правоохоронними органами із забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій [5, с. 594].

Що стосується функцій, то Л. Коваль вважає, що вони є складовими частинами змісту діяльності органу, які відображені у поставлених перед ним завданнях із забезпечення життєво важливих потреб керованого об'єкта і здійснюються шляхом реалізації покладених на нього повноважень [12, с. 122]. В. Тацій визначає функції як комплекс взаємопов'язаних організаційно-правових впливів органу, який служить напрямком для досягнення мети, поставленої перед системою управління [13, с. 6]. За Д. Мандичевим, функції органу державної влади – основні взаємопов'язані напрями діяльності, що реалізуються як органом у цілому, так і його структурними підрозділами, посадовими особами і службовцями для виконання загальної мети [2, с. 13].

На сьогодні в юридичній літературі триває спір стосовно розмежування та ототожнення таких понять, як «функції» та «завдання». Причиною цього можна вважати неоднакову правотворчу техніку, коли різні органи в одних актах застосовують поняття «завдання», в інших – «функції», а також відсутність єдиного наукового, юридично обґрунтованого підходу у визначенні та застосуванні вищевказаних понять.

Слід звернути увагу на те, що навіть в енциклопедичній літературі відсутнє визначення поняття «завдання» в рамках правової термінології, а користуємося ми загальнонотеоретичним визначенням.

Незважаючи на це, можна дійти висновку про неподібність понять «завдання» та «функції» через їхній зміст. Із системного аналізу правової літератури, наукових досліджень вбачається, що «завдання» відповідного органу виконавчої влади ототожнюється з метою його діяльності, тоді як «функції» розуміються або як напрями, засоби ді-

яльності органу для вирішення поставлених завдань або як його тимчасові цілі.

Д. Мандичев також дійшов висновку, що функції та завдання органів державної влади слід розмежовувати через їхню природу. Він вважає, що функціям властиві безперервність і постійність, не обумовленість конкретними подіями і діями стосовно завдань, а отже, вони, по суті, мають тимчасовий характер. Завдання ж передбачають сталість змісту, його незмінність. Автор вважає можливим чітке закріплення функцій у статусі відповідного органу шляхом визначення завдань, які поставлені перед ним.

Отже, розумним та доцільним є розмежування понять «функції» та «завдання» органу виконавчої влади. Крім того, не слід зупинятися на існуючому стані справ та варто продовжувати пошук оптимальної позиції у розмежуванні правової термінології та створення єдиного, уніфікованого підходу у правотворчій діяльності.

Ще однією складовою адміністративно-правового статусу органу виконавчої влади є відповідальність. О. Синкова зазначає, що відповідальність органів виконавчої влади розуміється як конституційно-правова, державно-правова, публічно-правова, що може бути пояснено різним розумінням дослідниками об'єкта й об'єктивної сторони відповідальності в публічно-правовій сфері [1, с. 61].

Варто звернути увагу на те, що в широкому розумінні юридична відповідальність – покарання, державний примус до виконання вимог права, тобто застосування до особи, винної у порушенні юридичних зобов'язань, передбачених законом санкцій [16, с. 156]. Слід виходити з того, що практично застосувати певні санкції до органу виконавчої влади навряд чи можливо, однак це можна зробити стосовно посадової особи цього органу влади. Це політична та дисциплінарна відповідальність.

Політична відповідальність вважається однією з форм конституційної відповідальності і полягає у припиненні повноважень. Така форма відповідальності не обов'язково пов'язана з правопорушенням, достатньо незадовільного виконання покладених завдань [11, с. 23]. Під дисциплінарною відповідальністю розуміють відповідальність посадової особи за порушення трудової дисципліни.

За вчинення протиправних дій та бездіяльність військовослужбовці Національної гвардії України несуть дисциплінарну, матеріальну, цивільно-правову, адміністративну та кримінальну відповідальність згідно із законом. Шкода, заподіяна фізичній або юридичній особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу управління Національної гвардії України, військовослужбовцями Національної гвардії України під час здійснення ними своїх повноважень, відшкодовується на підставах і в порядку, встановлених законом

Проаналізувавши вищевикладене, можна зробити висновок, що розуміння визначення та змісту адміністративно-правового статусу Національної гвардії України як органу виконавчої влади дозволяє певним чином його виокремити з ряду інших державних органів, визначивши особливості його організації, функціонування та взаємодії з іншими органами державної влади.

Крім того, слід акцентувати увагу на необхідності чіткої законодавчої регламентації структури та діяльності Національної гвардії України.

ЛІТЕРАТУРА

- Осадчий В. І. Правоохоронні органи як суб'єкти кримінально-правового захисту / В. Осадчий // Право України. – 1997. – № 11.
- Онопенко П. В. Правоохоронні функції української держави: зміст і реалізація : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / П.В. Онопенко ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – К., 2005.
- авринчук І. Обставини встановлення правового статусу державного службовця / І. Лавринчук // Право України. – 1999. – № 9.
- Соколенко О. Л. Поняття та ознаки правоохоронної функції держави як основи правоохоронної діяльності / О. Л. Соколенко // Форум права. – 2012. – № 4.
- Про Національну гвардію України : Закон України від 13.03.2014 № 876-VII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – № 17.
- Кучук А.Н. Теоретико-правовые основы правоохранительной деятельности в Украине : диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.01 «Теория и история государства и права; история политических и правовых учений» / А.Н. Кучук ; Институт законодательства Верховной Рады Украины. – Киев, 2007.

7. Юридична енциклопедія : в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) [та ін.]. – Т. 5. П-С. – К. : Укр. енцикл., 2003.
8. Куліш А. М. Організаційно-правові засади функціонування правоохоронної системи України : монографія : в 2 ч. Ч. 1 / А. М. Куліш. – Суми : Вид. Сум. держ. ун-ту, 2007.
9. Угровецький О. П. Система оподаткування в Україні: становлення, адміністрування, реформування : монографія / О. П. Угровецький. – Х. : Золота миля, 2009.
10. Бандурка О. О. Управління державною податковою службою в Україні: монографія / О. О. Бандурка. – Х. : Вид. НУВС, 2005.
11. Авер'янов В. Б. Виконавча влада: конституційні засади і шляхи реформування / В. Б. Авер'янов, О. Д. Крупная. – Х. : Право, – 1998.
12. Державне управління в Україні / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К., 1999.
13. Синкова О. До питання правового статусу органу виконавчої влади // Правничий часопис Донецького університету : наук. журн. – 2008. – № 1.
14. Бахрах Д. Н. Административное право России : учеб. для вузов / Д. Н. Бахрах. – М. : Изд. группа НОРМА-ИНФРА-М, 2000.
15. Алехин А. П. Административное право Российской Федерации : учебник / А. П. Алехин, А. А. Кармолицкий, Ю. М. Козлов. – М. : Зерцало, 1997.
16. Административное право : учебник / под ред. Ю. М. Козлова, Л. Л. Попова. – М. : Юристъ, 2000.
17. Резнік О. М. Місце податкової міліції в сучасній системі правоохоронних органів держави / О. Резнік // Наше право. – 2011. – № 4 (частина 2).

УДК 342.9

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ ВЛАСНІСТЮ В МОРСЬКИХ ПОРТАХ УКРАЇНИ

Валуєва Л.В.,

к.ю.н., доцент кафедри адміністративного та кримінального права

Одеська національна морська академія

У статті поставлені питання щодо пошуку оптимальної системи (структури) управління морськими портами в сучасних правовідносинах між власниками приватного капіталу і державою, а також вдалої форми організації портової адміністрації. Сьогодні ще досить проблемним питанням є проведення єдиної державної політики у сфері відносин власності у морських портах України.

Ключові слова: морські порти, функції, управління, механізм, портова адміністрація, власність, діяльність.

Валуєва Л.В. / УПРАВЛЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СОБСТВЕННОСТЬЮ В МОРСКИХ ПОРТАХ УКРАИНЫ / Одесская Национальная морская академия, Украина

В статье поставлены вопросы поиска оптимальной системы (структуры) управления морскими портами в современных правоотношениях между владельцами частного капитала и государством, а также удачной формы организации портовой администрации. Сегодня еще достаточно проблемным вопросом является проведение единой государственной политики в сфере отношений собственности в морских портах Украины.

Ключевые слова: морские порты, функции, управление, механизм, портовая администрация, собственность, деятельность.

Valuieva L.V. / MANAGEMENT OF STATE PROPERTY IN SEAPORTS OF UKRAINE / Odessa National Maritime Academy, Ukraine

The article raised questions about the search of optimum system (structure) management of seaports in the current legal relationship between the owners of private capital and the state, as well as a successful form of organization of the Port Authority. Experience in other countries provides many forms of government seaports in case the involvement of its private owners (investors).

At this stage it is clear that the existence of the necessary coordinating agencies at the ports, which would accept responsibility for those infrastructure assets that are strategic in nature. It is desirable that such a body was a public (state) because the port – a company that produces significant risks related to safety of navigation, pollution and public authorities have more opportunities to optimally cope with their consequences.

Today still very problematic issue is the implementation of a unified state policy in the sphere of property relations in seaports Ukraine.

Key words: seaports, features, management, mechanism, port authority, property, activities.

У 2013 р. набув чинності Закон України «Про морські порти України», започаткувавши офіційне реформування відносин власності в морських портах у напрямі роздержавлення та лібералізації галузі [1].

Оскільки історично склалося так, що вітчизняна культура реалізації права власності не дозволяє з упевненістю передавати в приватні руки право розпоряджатися портовим комплексом країни (наприклад, як це було зроблено у Великобританії, Новій Зеландії), зрозуміло, що в наявних умовах шлях повної приватизації портів не відповідатиме завданням державної політики розвитку морського потенціалу України. З іншого боку, світовий досвід свідчить що, взаємодія з приватним капіталом надає безліч переваг: приватні портові адміністрації здатні швидше реагувати на мінливу ринкову ситуацію, використовувати більше різноманітних джерел фінансування для забезпечення інфраструктурних проектів і т. ін.

Вказане питання досліджували: С. Горчаков, Л. Давиденко, О. Клепікова, О. Лосевська, М. Мельников, О. Наумов, А. Ніщевич, В. Развадовський, Ю. Сергєєв, В. Стецюк та ін.

З огляду на важливість періоду реформування і перебудови відносин управління та власності в морських пор-

тах України, метою статті є пошук оптимальної системи (структури) управління морськими портами в сучасних правовідносинах між власниками приватного капіталу і державою, а також вдалої правової форми організації портової адміністрації.

З урахуванням суперечок щодо тісноти співпраці порту з приватними компаніями з використанням земель та акваторій морських портів прийнятий Закон про морські порти мав би пролити світло на питання володіння землею та акваторією в межах порту. Зазвичай земля та акваторія не віддаються у власність суб'єктів приватної діяльності (при цьому в адміністрації портів мають бути виключні права на користування), але ст. 24 Закону про морські порти встановлює, що земельні ділянки в межах території портів можуть перебувати в державній, комунальній та приватній власності, і тільки земельні ділянки, на яких розташовані стратегічні об'єкти портової інфраструктури, та земельні ділянки, які забезпечують діяльність адміністрації морських портів України, не підлягають приватизації та/або відчуженню в будь-який спосіб.

Розглядаючи це положення Закону більш докладно, саме в частині перебування земельних ділянок у комуналь-